

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540
1 31 83

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXX

Price 25c

Šeštadienis-pirmadienis — Saturday-Monday, January 8-10, 1983

Nr. 5

INDIRA GANDHI PRALAIMĖJO 3 VALSTIJOSE

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS KONGRESE

Amerikos Lietuvių Tarybos prašomas, kongresmanas Frank Annunzio ir šimtą sutiko pasirūpinti, kad Atstovų Rūmuose būtų reikiama paminėja Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo diena — Vasario 16. Minėjimo dieną Atstovų Rūmuose sukalbėti invokaciją ALTas pakvietė didžiausios JAV lietuvių parapijos — Marquette Parko — kleboną kun. Antaną Zakarauską.

STIPRINAMOS TRANSLIACIJOS LIETUVAI

Senatorius Charles Percy, prašytas Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininko dr. Kazio Sidlauskio, stengiasi praversti, kad būtų padidinta JAV parama Amerikos Balsui ir Laisvosios Europos — Laisvės Radijui Europoje.

Tuo reikalu sen. Percy pažadėjo pagreitinti praversti atitinkamą nutarimą Senato užsienio reikalų komitete ir paremti tą reikalą sausio mėnesį vykstančioje Senato sesijoje.

Naujas Senato samatų pakomistijos pirm. sen. Paul Laxalt yra pažadėjęs senatoriui Percy šį reikalą paremti ir pagreitinti.

PROGRAMOS RADIO VALANDELEMS

Amerikos Lietuvių Taryba ruošia programą radijo valandėlėms Vasario 16 minėjimams lietuvių ir anglų kalbomis. Jau yra gauta pareikalavimų, bet dar bus priimami skubiai atsiųsti ir nauji prašymai. Praramant pašio patarnavimo lėtumą, užsakymai turi būti padaryti tuojau, kad būtų galima laiku persiųsti.

VYKSTA I EUROPOS PARLAMENTO SESIJĄ

Europos parlamentas, posėdžiaujantis Strasbūroje, Prancūzijoje, sausio viduryje savo sesijoje svarstys pasiūlymą rezoliucijos, kad Vakarų valstybės stengtųsi atstatyti Lietuvos, Latvijos, Estijos laisvę. Iš JAV į tą sesiją vyksta VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, kartu vyksta ALTO informacijų direktorius kun. dr. J. Prunskis.

Numatoma, kad iš lietuvių dar dalyvaus A. Venckus iš Prancūzijos, A. Gerutis iš Šveicarijos.

KALENDORĖLIS

Sausio 8: Severinas, Gintė, Aleksota, Gudalis, Nemira, Velotas.

Sausio 9: Marcijonas, Algis, Gabija, Tyvaitis, Juosta, Ringaila.

Sausio 10: Agatonas, Vilimas, Rama, Rugailė, Givilis, Vilbė, Jorigis.

Saulė teka 7:19, leidžiasi 4:35. Oras vėsus, pasirodys šaulė.

SURINAMAS ISSIUNCIA DU AMERIKIEČIUS

PANAMARIBO, Surinamas. — Pulk. Doysi Bouterse pasikvietė JAV ambasadorių Suriname ir įsakė iki sausio 15 dienos išsistie iš Surinamo du amerikiečius, bereikalingai erzinančius vietos gyventojus prie neramumų. Jie kursto unijos pareigūnus skelbti streiką, kad nuverstų dabartinę vyriausybę.

Surinamas buvo olandų kolonija. Prieš išvykdam iš Surinamo, olandai apmokė gyventojus, kaip reikia krašto reikalus patiems tvarkyti. Demokratinė santvarka įvesta ir kitose olandų kolonijose.

1980 metų pavasarį sukilo kariuomenės seržantai, padarė perversmą Suriname ir suėmė visą Surinamo karininkiją. Seržantų primesta vyriausybė valdo iki šios dienos. Apie jokių rinkimus tuo tarpu karštą valdantieji jau nebekalba.

AIŠKEJA LIBANO ŽUDYNIŲ KALTININKAI

JERUZALĖ, Izraelis. — Tyrimų metu paaiškėjo, kad už Sabros ir Chatijos stovyklų rugsejo 17 d. vykusias žudynes atsakingi yra Libano Falangės vadai: 1. Fady Frem, vyriausias Libano Falangės viršininkas, 2. Elias Hotelka, vado Fremo štabo ir žvalgybos viršininkas, 3. Joseph Eddie, Falangės elito vadovas.

Kaltė krinta Izraelio gynybos ministeriui Ariel Sharonui, kuris leido falangistams įžengti į Izraelio karių saugomas dvi stovyklas ir keršyti už Baširo Gemajelio ir 59 kitų falangės veikėjų nužudymą. Kaltas yra ir Izraelio užsienio reikalų ministras, kuris teisėjams pasakė, kad apie žudynes jis tikrai sukančią dieną sužinojęs.

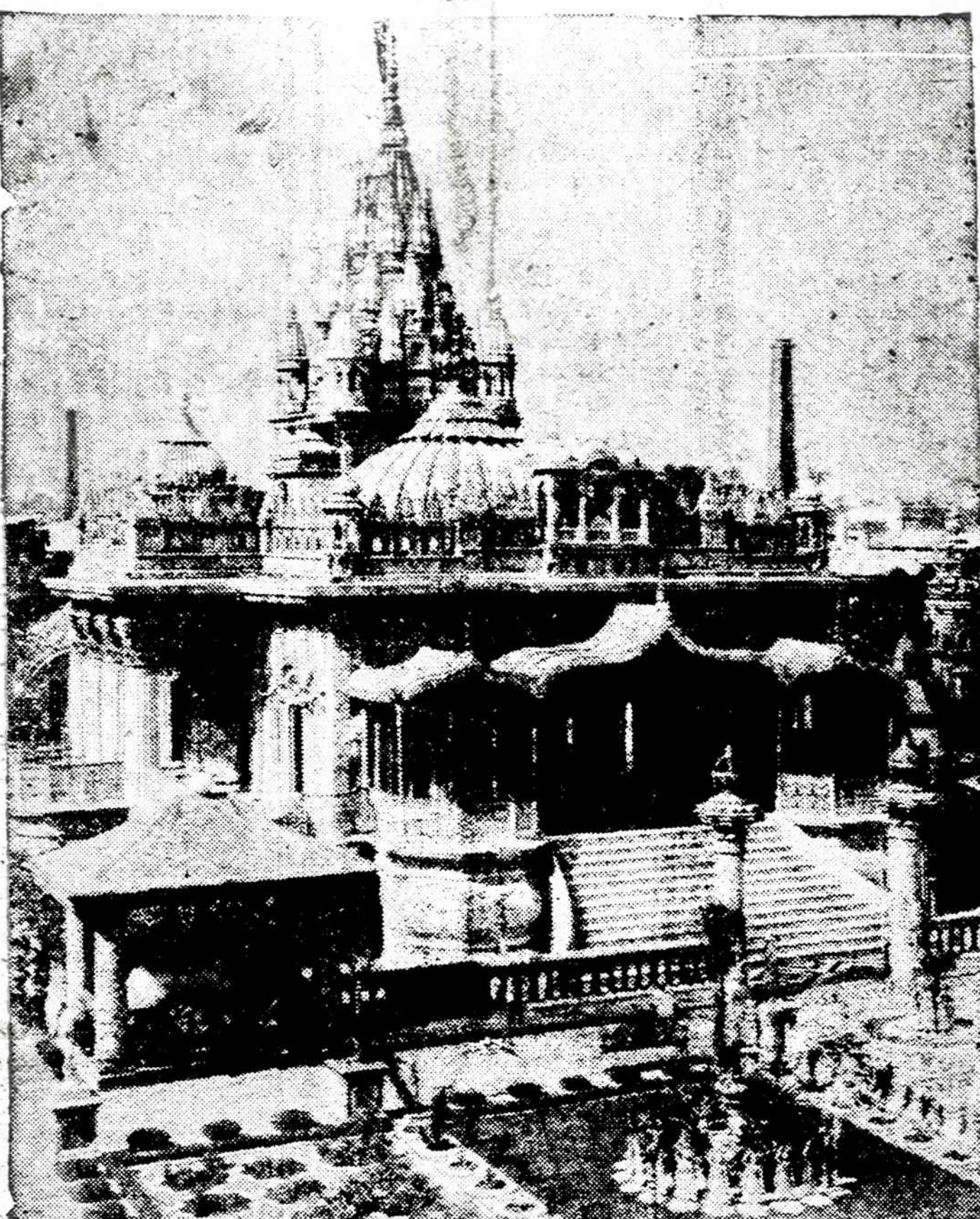
Krašto apsaugos ministrui p. Thatcher pasirinko milijonierių Michael Heseltine. Jis yra įtikinantis kalbėtojas.

ir J. Vilčinskas iš Anglijos. (ALTO Informacija)

Helmut Schmidt

H. Schmidt įtikinėja partijos vadus, kad socialdemokratams turi laimėti kovą mėnesio rinkimus. Jis pasiūlė Hans Vogelį kancelerio pareigoms.

Kalkutos provincijos sostinė, kurios centre yra pati didžiausioji Indijos maldykla. Kalkutos priemiesčiuose daug neturtingųjų gyvena gatvėse.

VAKAR HANS VOGEL KALBĖJOSI SU PREZIDENTU REAGANU

KETVIRTADIENIŲ VOKIETIJOS SOCIALDEMOKRATŲ VADAS
GANA ILGAI TARĖSI SU SEKRETORIUM G. SHULTZ

WASHINGTON, D.C. — Praeitą trečadienį į Washingtoną atskrido Vak. Vokietijos socialdemokratų vadas Hans Jochen Vogel. Jam buvo pasakyta, kad atvyktų trečadienį, tai jam buvo paruošta kelių dienų darbo programa.

Pirmiausia jis turėjo ketvirtadienį susitikti su Valstybės sekretoriumi George Shultz. Jis pasisakojo apie socialdemokratų planą aktyviai dalyvauti kovo 6 dieną įvyksiančiuose rinkimuose. Hans Vogel pasisakojo apie socialdemokratų laimėjimą Hamburgo provincijoje.

Helmut Schmidt turi silpną širdį. Jos plakimas buvo sustėjęs. Jam buvo padaryta širdies operacija ir įdėtas elektrinis pulso stiprintojas. Tai labai daug padėjo buvusiam kanceliui. Jis galėjo aktyviai dalyvauti rinkiminėje kampanijoje ir laimėjo rinkimus. Jis ragina partijos veikėjus dalyvauti rinkimuose ir laimėti.

Prez. Reaganui rūpi Vokietijos likimas

Prezidentas Reaganas yra susirūpinęs Vokietijos likimu. Jis žino, kad vokiečiai gali būti geriau informuoti apie Sovietų Sąjungos pajėgumą pulti Vakarų Europą. Kanceleris Schmidt ragino vokiečius gintis nuo rusų. Jis pats žadėjęs toje kovoje dalyvauti. Bet Schmidtui pakenkė socialdemokratų tarpe tikybinių paskleista pacifistinė pro-

MEKSIKA GAVO DIDELĘ PASKOLĄ

MEKSIKA, sostinė. — Meksikos bankai buvo priversti leisti gauti ir rengsi skelbti bankrotą, bet naujas krašto prezidentas gavo puspenktą bilijono dolerių paskolą ir rengiasi mokėti turimas skolas.

Prezidentas de la Madrid pajėgė įtikinti Tarptautinį Banką, kad paskolintų tokią sumą bankrotui išvengti. Meksika pasizadėjo atmokėti nurodytas sumas pagal nustatytą laiką.

Viena sąlyga — gerokai apkarpyti aukštesnių valstybės tarnautojų mokamas algas. Eina instrukcijos, pagal kurias bus leidžiama ministeriams ir įstaių viršininkams apkarpyti algas iki 15%.

Apkarpys mokėjimus už visokias valdžios subsidijas. Buvo mokamos didelės sumos peso vertei palaikyti, bet dabar ir tos sumos bus nubrauktos. Meksikiečių pesas turi pats išmokti plaukioti visuomeninio gyvenimo paviršiuje.

Atstov. Rūmų komisija vasario 1 d. pradės tyrinėti socialinės apdraudos pinigines atsargas.

Spėjiojama, kad Anglijos premjerė Margaret Thatcher rengiasi rinkimams, nes pasirinko kelis naujus ministerius.

Senatorius Dole patarė Kongresui spresti Socialinės apdraudos padėtį.

Musa Celebi išvežė Agcą į Graikiją, į Bulgariją, o vėliau ir į Romą.

GALI BŪTI PRIVERSTA PRAVESTI RINKIMUS VISAME KRASTE

KONGRESO PARTIJA PRALAIMĖJO ANDRA PRADEŠ
IR KARNATAKOS VALSTIJŲ RINKIMUS

NEW DELHI, Indija. — Didelė Indijos politikų dauguma pripažįsta, kad Indira Gandhi yra labai gera kalbėtoja ir apdairi politikė, bet ji praranda pasitikėjimą krašto gyventojų tarpe. Ketvirtadienį buvo praversti rinkimai Andra Pradeš ir Karnataka valstijose, kurias Kongreso partija visiškai pralaimėjo. Šios dvi valstijos siuntė į parlamentą Kongreso partijos atstovus, bet ketvirtadienį Kongreso partija pralaimėjo. Indira Gandhi dar turi parlamente reikalingą daugumą.

Premjeri skaudžiausia, kad iki šio meto Kongreso partija nepralaimėjo nė vienu rinkimu, o dabar gyventojai pasirinko kitus. Visa Indijos spauda labai plačiai nagrinėja Indiros Gandhi pralaimėjimo priežastis.

Kongreso partija valdo
dar 15 valstijų

Indija yra padalinta į 22 valstijas. Kiekviena valstijoje gyvena skirtingi žmonės, kalba kitu dialektu, turi skirtingą tikėjimą ir kitą tvarką savo reikalus. Iki šio meto Kongreso partijos atstovai valdė 17 Indijos valstijų. Dabar liko tik 15 valstijų. Indijos parlamente Gandhi dar turi reikalingą daugumą.

Karnataka valstija yra pačia me pietiniame Indijos pusiasalyje, visai netoli Ceilono (Sri Lankos) salos. Karnataką iš rytų plauna Indijos vandenynas, o iš vakarų ją dažniausiai plauna Bengalių vėjas. Kada pradeda siausti audros, tai užlieja d. šimtis mylių Karnatos pas kraščius.

Andra Pradeš valstija yra toliau į šiaurę nuo Karnatos. Je taip pat plauna tie patys vandenynai. Ši provincija trigubai didesnė už Karnataką.

Be to, paskutiniai pranešimai sako, kad Kongreso partija pralaimėjo ir Tripura valstijoje. Ši valstija yra Indijos vakaruose ir šiaurėje, visai netoli Burmos.

Andra Pradeš valstijoje laimėjo tautos atstovai. Prieš

Indira Gandhi gali būti verčiama praversti naujus rinkimus.

kokios grupės prisijungs tautos partijos išrinkti atstovai, tarp dar neaišku.

Karnatos premjeras vakar atsisakė. Ilgus metus valdė visą valstiją, buvo Kongreso partijos atstovas, bet kai įtyrė, kad vietos gyventojai pasakė prieš Kongreso partijos seimui tuojau įteikti atsisakymą.

Karnatos seimas turi 2 vietas. Visą laiką Kongreso partijos atstovai turėjo didelę daugumą, bet šį kartą Kongreso partija pralaimėjo 74 atstovus. Karnatkoj rinkimus laimėjo Janatos partijos kandidatai. Janatos politikai valdė Indiją prieš Indiros Gandhi laimėjimą. Dabar ši partija Karnatkoj turės reikalingą daugumą praversti vyriausybės sudaryti. Janatos laimėjimas yra didelis smūgis Indrai Gandhi.

Janatos partijos nariai reikalauja, kad ji nelauktų 1985 metų rinkimų praversti šias rinkimus, o vėliausiai — ateinančiais metais. — Penktadienį aukso un-

George Shultz

Sekr. G. Shultz ketvirtadienį ilgai tarėsi Vokietijos reikalais su nauju socialdemokratų pirmininku Hans J. Vogel.

MINČIŲ TAŠA

(Tėsimys)

Veikalo įvade Toeppenas rašo: „Die wichtigsten Quellen dieser Arbeit sind Urkunden, dann Chroniken und Kartenwerke. Von den benutzten Urkunden ist ein beträchtlicher Teil ungedruckt und verschiedenen Archiven und Bibliotheken, namentlich in Kopenhagen, Danzig, Elbing und Frauenburg, auch in einer ziemlichen Anzahl kleiner Landstädte, erhalten.“

(Šio veikalo svarbiausieji šaltiniai yra dokumentai; šalia jų kronikos ir žemėlapiai. Žymi dalia panaudotų dokumentų tebėra nepasiekti ir randasi ne vien Karaliaučiaus, Danzigo, Elbingo ir Frauenburgo archyvuose ir registratūrose, bet gana apsiei mažesniuose krašto miestuose.)

Mes ir šiandien turime pripažinti, kad šita Toeppenio „Prūsijos istorinė-palyginanti geografinė“ nėra kokia eilinė istorinė literatūra, bet kad ji yra tikras istorinių ir geografinių dokumentų rinkinys. Pradėdamas 33 pusl., Toeppenas pasisakė ir dėl Maž. Lietuvos priklausomumo tokiais žodžiais:

„Šiaurinė Regierungsbezirk Litauen dalis, kaip tik Nadrūvos ir Skalvos apimtys, ir šiandien tebėra Lituvų apgyventa, ir šioje gyventojai yra pirmą kartą (ursprünglich) kilmės... Yra tiesa, kad 14-a a. lituvų skaičius apgyveno Prūsijoje... bet šio faktai nėra per menki, kad jie galėtų lituvų tautybės atsižvelgti. Prūsijoje patikslinti... nėra jokių įrodymų, kad šioje gyventojai būtų ordino laikais ten atsikėlę... Ar Nadrūvos ir Skalvos krikštai tik nebus senovėje Lietuvai priklausę?“

Aptarto veikalo gale yra penki žemėlapiai padėti, kurių vienas parodo Skalvą ir Nadrūvą. Jose yra pažymėta — „Zum Lande Litauen gehörig.“ (Priklausę Lietuvai.)

Iki Pirmojo pasaulinio karo Toeppenio knyga buvo laikoma vertingumu mokslui. Kuomet po Klaipėdos išsivadavimo

vokiški ji Rytų Europos tyrinėtojai (Ostforscher) apsigynę „Rytprūsijos istorinėje krašto tyrimo komisijoje“ (Historische Kommission für ost- und westpreussische Landesforschung), kuri nuėjo griežta vokiška nacija ne kryptimi, Toeppenio „Historisch-comparative Geographie von Preussen“ buvo į šią pastumta ir „užuomarštyje“ palikta. Tik mums ji pasiliko aiškiu ir gyvu liudininku, kad Skalva, Nadrūva ir Sūduva yra buvusios pirmosios Lietuvos valstybės dalimis.

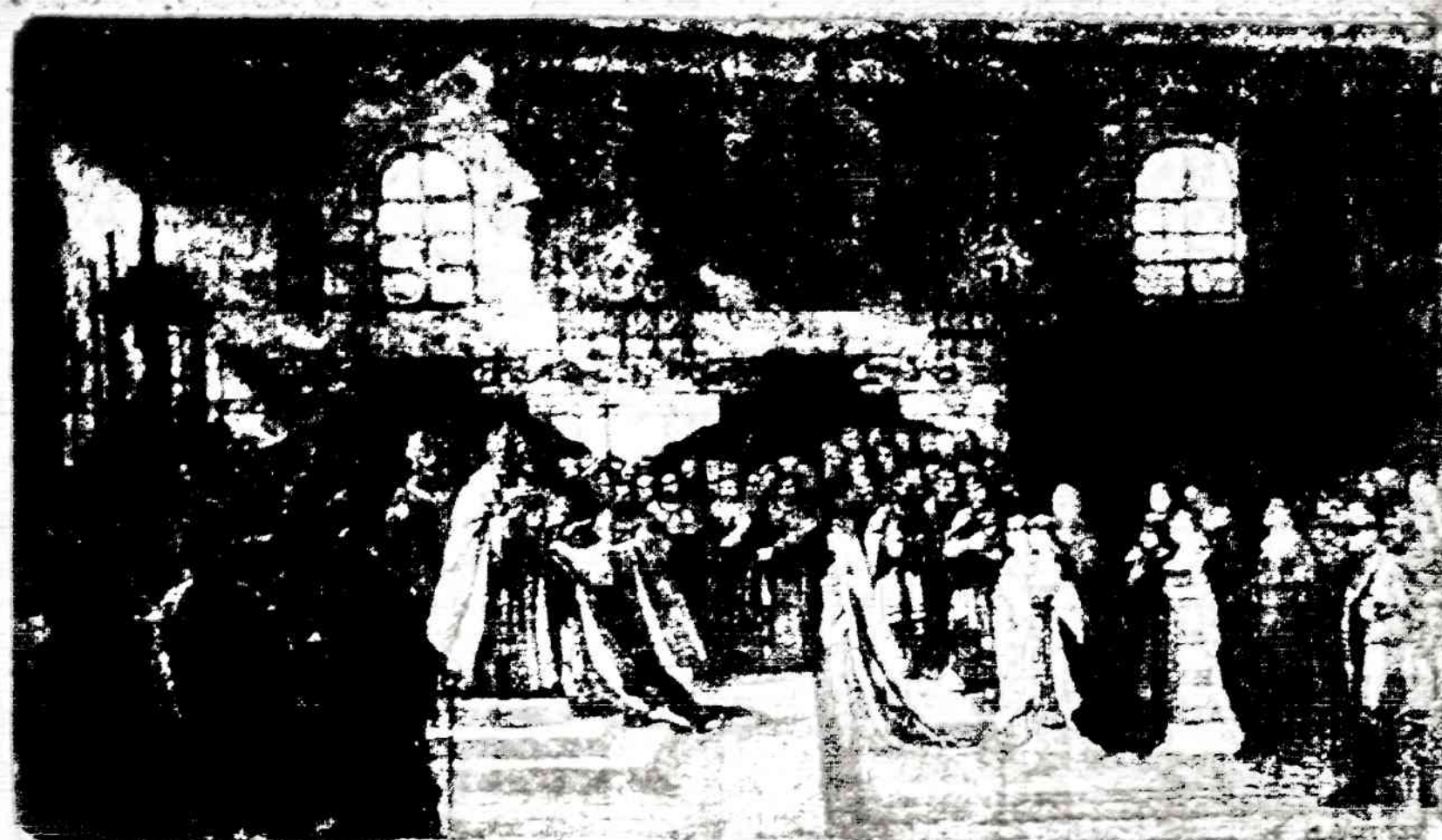
11. Mindaugo dovana Kardininkų ordinui

Lietuvos karalius Mindaugas dovanavo keis kartus tai bažnyčiai, tai Kardininkų ordinui gana platus savo valstybės žemių plotas. Įdomiausia iš jų yra 1259 m. rugpjūčio 7 d. dovana, kuria jis kardininkams ne tik pakartojo žemių perleidimą, bet ir Skalvą bei Sūduvą dar padėjo. Šitas karaliaus Mindaugo žygis buvo smulkiai dovanojimo akte aprašytas. Tokiu būdu susidarė svarbus istorinis dokumentas, išlikęs iki mūsų laikų. Iki 1914 m. jis buvo Karaliaučiaus Slapiojo archyvo viena iš svarbiausių pažibų.

Ordinas pridavė šitam aktui didelės reikšmės. Viduramžiais jis jį vedžiojo po Europos sostines, rodė valdovams, pristatė į Konstantinos bažnytiniam susirinkimui ir rėmė juo Skalvos ir Sūduvos nuosavybę, bet savo teises į žemaičius.

Kai praėjo šimtmečio gale pagyvojė Rytų Europos tyrinėjimas, mūsų laikų istorikai dėl šio Mindaugo dovanojimo nesutarė. Viena dalis jam patikėjo, laikė Mindaugą minėtų kraštų valdovu, kuris teisėtai žemaičius. Skalvą ir Sūduvą dovanojė ordinui.

Kita grupė tikino, kad tokio dovanojimas visai neįvykęs, kad dovanojimo akto dokumentas esąs suklaidotas. Išeidami iš fakto, kad ordinas savo tarnyboje turėjo profesinių dokumentų

Prof. Adomo Varno pieštas milžiniškas „Mindaugo krikštas“.

klastotojų, kurie jam padėjo ne vieną jo valdomų kraštų, melu ir suklaidotais dokumentais pasisavinti, jie stengėsi iš 1259 m. rugpjūčio 7 d. dokumento kalcijos, pergamento rūšies, naudotų daiktų ir kt. įrodyti, kad ir šis, ordinui labai naudingas dovanojimo aktas tėra falsifikatas.

Iki I Pasaulinio karo neprieita sudėtinga išvada. Bet mums ji ir nereikia. Mums visvien ar lovanojimas įvyko, ar jis neįvyko, ir mums visvien ar dovanojimo aktas buvo teisingas ar falsifikatas. Kiekvieną atviliu aiškiai įrodė, kad Skalva ir Sūduva priklausė Lietuvai ir kad Mindaugas buvo jų valdovas. Iš tokios padėties išėjant, mes tvirtai galime sakyti, kad didelės Mažosios Lietuvos dalys priklausė Mindaugo Lietuvai.

Po I Pasaulinio karo, vokiškų nacionalistinė kryptimi nuėjusių „Ostforscherių“ skraistėje, va-

dovaujamų Gaertės, Gerullio, Keyserio, Krolimanno, Hermano, Krumholtzo, Schuhmacheiro ir abiejų Mortensenų, susidarė trečioji grupė, kuri pradėjo įtaigoti, kad Mindaugas nebuvęs nei žemaičių, nei Skalvos, nei Sūduvos valdovu. Nebuvę jokios vieningos Lietuvos valstybės, Lietuva tebusi atskirų valstybių rinkinys. Mindaugas tėvaldes toli esančius Aukštaičius. 1259 m. aktas, kuriuo Mindaugas dovanojęs amos kraštus ordinui, buvęs ordino grandinamo akto, siekiantis Mindaugą išaukštinti ir jam padėti.

Prie šios grupės yra ir mūsų mėsos dr. Balys prisidėjęs, kuris neturi istorijos gelmių, bet išlikęs seka Mortensenų ir pagal juos įkandžiai tvirtina, kad Mažoji Lietuva niekada nepriklausiusi jokiai Lietuvos valstybei.

(Bus daugiau)

V. PŪTVIO GYVENIMO BRUOZAI

(Tėsimys)

Mūsų rašytojas Saulys Viešulius-Zukauskas Pūtvi pavadino „Saulių tėvu“. O kitas rašytojas, Liudas Gita, 1935 m. prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę jį priskaitė prie „didžiųjų lituvų tautos vadų“. Šis var-

Vladas Pūtvis

das jam geriausia ir linka“. (J. Matušas, Saulių Sąjungos istorija, p. 10).

Per įvairius Pūtvio minėjimus Lietuvoje ir tremtyje apie jį, jo ideologiją ir darbą buvo daug pasakyta. Net ir išmėtus dažniausius pasikartojimus, viską krūvon sudėjus, manau, medžiagos užtektų ne vienam, bet porai storių tomų. Iš man priimanos medžiagos čia dar noriu pacituoti ir kai kuriuos mūsų žymius rašytojus Vytauto Alanto, Liet. žurnalistų Sąjungos pirmininko, pasakymus. Minant Vėd Pūtvi 40 metų miršį sukaktį ir 50 metų sukaktį nuo Liet. Saulių Sąjungos įkūrimo, V. Alantas Detroitė skaitė įdomią paskaitą apie Pūtvi, vardu „Tautų sugrįžėlis iš paklydusiojo laumo“. Toje paskaitoje Alantas ypatingai originaliai interpretavo šioje knygoje piktai cituotą Pūtvio paskelbimą su A. Žmuidzinavičium 1919 m. pavaršį, kuriame Pūtvis kalbėjo

apie neįveikiamą, galingą Vytauto Didžiojo laikų Lietuvą ir dar galingesnę ateities Lietuvą. Būsimoje didesnėje Vlodo Pūtvio monografijoje Alanto paskaitą noriu atspausdinti ištisai. Bet dabar, dėl vietos stokos, poniai Vytautui Alantui maloniai sutikus, žemiau cituoju jo paskaitos ištraukas:

„Kai mes skaitome Vlodo Pūtvio biografiją, mums pirmą kartą gaivon krinta akys į jį kilus iš bajorų laumo, atseit, iš to laumo, kuris išaukština atsiplėšę nuo tautos kamieno ir nuėjo tarnauti Lenkijai. Tad Pūtvi, ar norėčiau pavadinti didžiojo „sugrįžėlio“, jis buvo stambus dyvininkas, grynakraujis bajoras aristokratas, sakykime, „mėlyno kraujo“ patricijus, ir todėl mus stebina ir džiugina jo visiškas atsivertimas bei atsiplėšimas nuo senųjų savo šeimos tradicijų, lenkiškos kultūros ir griežtos pokrypis ir Lietuvos ir lituvų tautos kelio. Skaitant jo biografiją, karais sudingsi mintis, kad Pūtvis savo užsidedimu, pasiaukojimu ir energija dirbti atgimusiai lituvų tautai lyg ir norėjo išpildyti savo senelių ir prosenelių nusikaltimus Lietuvai...“

Pūtvio asmeniskai man pažintis neteko. Jo veiklos metais, maždaug 1920-1929, aš arba gyvenau provincijoje mokytojau, lėmas arba studijavau užsienyje. Man grįžus iš Prancūzijos 1929 m. ir apsigyvenus Kaune, Pūtvis iš Kauno jau buvo išsikėlęs į 1929 m. mirė. Tekdavo jį matyti anksčiau iš tolo per žiedus pasirodymus, ir jis man tada primindavo tipiską žemaitį bajorą aukštą, plika kakla, rimtomis, mąstingomis akimis, taisyklingais veido bruožais, vešiais ūsais, su berėmis žiniais ant stambios, poplėtosios, žodžiu, jis buvo labai rimlos pavyzos stambokas vyras.

Toks maždaug yra Pūtvio finišis portretas. Koks jo dvasinis portretas?... Pūtvis buvo ne tik kilimo tikras bajoras, bet ir didelis dvasios aristokratas. Jo pažiūra į žmogų yra tauri, jo meilė savo tautai gili ir nuosirdi, jo žvilgsnis į Lietuvą ir lituvų tautos ateitį gal kiek romantiškas, kai atremtas į Lietuvos praeitį, tačiau jo tikėjimas Lietuvos ir lituvų tautos ateitimi nesvyruojantis. Ne kas kitas, o Pūtvis pirmas metė šūkį, kad lituvų tauta jam esant išrinktoji tauta. Žodžiu, Pūtvis buvo lituvų patriotas kilmiausia ir giliausia to žodžio prasme. Į apibūdinimą „mėlynojo kraujo“ bajoras mes šiandien žiūrime su šypsena, tačiau, jei tiems žodžiams mes suteiksime perkeltą prasmę, tai jie visiškai tikli Pūtvio asmenybei apibūdinti...

...Pūtvis neatsako tiesiogiai į

Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinės Naujų Metų sutikimas

1982 m. gruodžio 31 d. 7 val. sesi ligi 1:30 val. Po to, eilės rėvėkaro savuose namuose, 2417 W. 43 gatvė rinkomės į Naujų Metų sutikimą.

Prie durų registruojami dalyvių bilietai, ponia J. Sasnauskienė priima nario mokesį.

Tikėjus, puikus vaizdas: scenoje JAV valstybinė ir Lietuvos tautinė vėliavos, scenoje puikiai dekoruota šiaudinukais eglutė, stalai raudonai padengti, dirbtinės gėlės, žvakutės ir šalti maisto patiekalai. Visa salė dekoruota kaip niekad.

Po 7 val. valdybos vicepirmininkas J. Mackonis, jam įprastinių gražių įvadinio žodžių, pradeda iškilmę, visus sveikindamas ir prašo mirusių pagerbti vienos minutės atsisojimu.

Prasidėjo vaišės. Suprantama, kiekvienas stalas priedo atsiėmė iš baro šio to stipresnio.

Saulių orkestras 4 asmenų, vadovaujamas p. Kral, pradėjo šokių muziką. Šokių aikštelė beveik perpildyta. Prolarpiais tai prie vieno, tai prie antro stalo užtraukė dainą, pritariant armonika.

Vakarui įpusėjus, jaunos mergaitės nešiojo iš virtuvės karštus vaigus. Šauniai pasisodinę, ir vėl grįžo prie šokių.

Prieš 12 val. nakties apdalinio dalyvių klaukų skrybėlėmis su įvairiais pagražinimais; moterims kitokie papuošalai ant galvos. Ant kiekvieno stalo atnešė po dvi bonkas šampano. Klegezy padidėjo.

Lygiai 12 val. rinktinės vadas Vl. Išganūlis iš tribūnos visus sveikino ir linkėjo laimingų Naujų 1983 metų. Būrelis uniformuotų šaulių išsiriškavo prie scenos.

Giedamas Tautos himnas. Nuskaubėjus himno garsams, prasidėjo sveikinimai per visą salę ir bučikai...

Maždaug po pusvalandžio ir vėl prasidėjo šokiai, ir taip tęsėsi.

(Bus daugiau)

Žmuidzinavičiaus klausimą, kodėl būdu naujoji Lietuva gali tapti net galingesnė už Vytauto Didžiojo laikų Lietuvą. Jis daugiau nukrypsta į tautos dvasinės stiprybės aiškinimą, pabrėždamas, kad nors „tautos dvasia labai nusilpnėjusi“, tačiau „lituvų tautos jėga yra didelė, labai didelė“, tik esą raskalinga „ja iš tautos gelmių iškelti“. Bet ar lituvų tauta, atsiėmusi į savo dvasinę stiprybę, gali tapti tokia pat galinga ar net galingesnė už Vytauto laikų Lietuvą, Pūtvis tiesiogiai neatsako. Tarp jo užuominos, kad Lietuva galinti tapti galingesne valstybe už Vytauto Didžiojo imperiją ir tolesnio jo tik tautos dvasinės stiprybės pareizmo atsiranda spraga, kurios Pūtvis nenorėjo ar nedrįso užpildyti.

(Bus daugiau)

For the woman who's at the heart of her family's finances.

You can't afford to be wrong. Because if you're in charge of the family budget, you're making decisions about the future, too.

And that's where U.S. Savings Bonds come in. Buy them through your bank. Or encourage your husband to sign up for the Payroll Savings Plan where he works. That way, while you're meeting the day-to-day expenses, you'll still be building a more secure future for your family.

U.S. Savings Bonds: For the woman who really knows a good bargain.

Some U.S. Savings Bonds will increase your total investment by 10% or more. That's why you should buy them regularly. They'll give you a steady stream of income, and they'll help you reach your financial goals. So start today. Buy U.S. Savings Bonds. They're the smart way to build a better future.

Take stock in America.

Join the Payroll Savings Plan.

Read label and follow directions.

© E. Lax, Inc., 1982

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Cholesterol or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder."

Read label and follow directions.

ENERGY WISE

Buy a car no larger or more powerful than you need.

Don't be a Born Loser!

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES.

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY.

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED YOU'LL BE IN THE RIGHT LANE.

NAUJAUSIOS ŽINIOS IŠ BOSTONO

(Tęsinys)

Nuo 1962 m. pavasario Bostono ramovėnų skyriaus valdyba ruošdama Lietuvos kariuomenės atkūrimo paminėjimą, lygia greta vykdė astrų uždavimą — piniginių vėjų lietuvių kariuomenės žurnalui — Kariui — paremti. Visų pirma tos valdybos nariai, pagal išgales patys paskirė tam vajui. atitinkamu būtu kreipėsi į skyriaus ramovėnų, prašydami tų vajų paremti. Skyriaus nariai ramovėnų, tų vajų prašymą teigiamai atsisakė. Tik vienas kinas atsisakė, pasisakindamas piniginių padėkliu.

Skyriaus narių aukoms padėkliu, valdyba vajų vykdė naminiai kreipdamosi į paskirė asmenis ir So. Bostone esančius žmones, raštu prašydami iš lietuviškų organizacijų vajų paramos. Visi, į kuriuos buvo kreiptasi, atsisakė aukoms ir sveikinimu Bostono ramovėnams, švenčiantiems skyriaus įsteigimo 30 metų sukaktuvę. Tik „Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos“ Bostono skyriaus padėkliu kurčias...

Bostono ramovėnų ruošiamą Lietuvos kariuomenės atkūrimo paminėjimą ir vykdomą vajų garsino ne vien anksčiau paminėtos lietuvių radijo valandos, bet ir lietuviškoje spaudoje atspausdinti atitinkami Bostono žurnalistų straipsniai. Visiems tiems lietuviško žodžio bei lietuviškos veiklos veiksmams: radijo programų vedėjams ir laikraščiams — Darbininkui, Draugui, Dirvai, Laisvajai Lietuvai ir Naujienoms Bostono ramovėnų skyriaus valdyba nusiuntė padėką, pridėdama prie jos kulką piniginę paramą — po 25 dol.

Padengus visas minimo parengimo išlaidas, visas likę pelrus išsiųstas Kario žurnalo administracijai — 664 doleriai su centais.

Ruošiant Lietuvos kariuomenės atkūrimo paminėjimą ir vykdant piniginių vajų Kariui paremti, be skyriaus pirmininko Jono Starinsko, kartu su juo sunkiausią darbą našta išnešė valdybos sekretorius Antanas Andriulionis ir išdėstė Martynas Dapkus, įrodėdami, kad Bostono ramovėnų, nors skaičiumi nebūdami gausūs, gali pasireikšti lietuviškoje veikloje, gelindami būti pavyzdžiu ir kitiems tos Sąjungos skyriams.

1982 m. gruodžio mėn. 12 dieną buvo praveisti balsavimai

„Bostono Lietuvių Piliiečių Draugijos“ valdybą 1983 metams. Balsavimai įvyko tos Draugijos nuosavų namų II-ro aukšto salėje So. Bostone. Balsavime dalyvavo mažesnis, kaip kitais metais, narių skaičius — tik 200, nors tos Draugijos narių yra apie 1.200. Tų narių „apsileidimą“ galima pateisinti tos dienos prieštę Bostone „viešpatavimą“ smarkiai vėjuota slėpriba. Balsavimų rezultatai jokių sensacijų neatnešė: buvo perrinkti beveik visi 1982 m. buvusios valdybos nariai, su tos valdybos pirmininku Aleksandru Čapliku. Pasikeitė tik namų „maršalka“ (buvo 1982 m. ne kandidatas), kontrolės komisija, oponentų neturėjusi, ir vienas kitas direktorių tarybos narys iškrito. Pažymėtina tos valdybos pirmininko Aleksandro Čapliko perrinkimas. Jis iš 1981 metais buvusios valdybos pareigas 1982 metams perėmė labai nepalankiose sąlygose. Prieš tai buvusi valdyba, per neapsižiūrėjimą ar nesuvokimą, bevykdė draugijos namų II-jo aukšto, koridoriaus ir viso namo apšildymo pertvarkymą arba remontą, tam reikalui išleikdavo visas tos Draugijos banko turėtas santaupas ir dar nuostolių pridėjo. Aleksandras Čaplikas, labai neatlaidus ir kietos valdžios šalininkas, 1982 metais perėmė Draugijos valdybos pirmininko pareigas, ėmėsi apdairių priemonių (suorganizavo plataus masto lietuvių pobūvių, kuris davė Draugijai kelių tūkstančių dol. pelną), pakeitė tradicinį, Draugijos nariams nemokamai kasmet suruošiamą pobūvį, įvesdamas į tą parengiamą atvykusiems 5 dol. įžangą, kurios išdavėje į Draugijos kasą įplaukė šimtas, kitas pajamų. Šiek tiek pelno tikimasi turėti ir iš būsimų Naujųjų Metų sutikimo pokylio, kuris bus Draugijos namuose 1982 m. gruodžio mėn. 31 dieną.

Besinėkant su Draugijos pirmininku Aleksandru Čapliku privačiai, jis šiuos žodžius rašančiam į ausį pakuždėjo: „Mes „Taupoje“ jau turime kelis tūkstančius Dr-jos santaupų. (Lietuvių bostoniškų suorganizuota kredito draugija „Taupa“ yra kooperatyvas, kurio nariai gali būti Bostono Lietuvių Piliiečių D-jos nariai bei narių organizacijos — skautai, inžinieriai ir kiti, nusipirkę po 5 dol. „šerą“. To kooperatyvos kontrolės komisijos nariu yra ir Aleksandras Čaplikas). Reikia tikėtis,

Aleksandras Chaplikas

DETROITO NAUJIENOS

L. K. Veteranų S-gos Detroito sk. metinis susirinkimas

Metinis skyriaus narių susirinkimas įvyko gruodžio 11 d. Šv. Antano parapijos patalpose. Susirinkimą pradėjęs ir darbotvarkę perskaitęs, sk. pirm. Stasys Simoliūnas pakvietė pirmininkauti Justiną Preibį, o sekretoriauti — Juozą Lesčinską.

Susirinkime dalyvavo 14 narių. Pagerbti sk. mirusieji minėtos tyla. Prisiminti ir sergantieji: V. Perminas, J. Augaitis ir L. Kalvenas, kuriems buvo pasiūsta švenčių proga visų par

kad tas, naujai Lietuvos Piliiečių Draugijos pirmininku perrinktas Aleksandras Čaplikas sėkmingai išves tos Draugijos reikalus, ypač finansinius, į pagerėtiną padėtį. Juk ne veltui jis yra Susivienijimo Amerikoje Lietuvių Draugijos vicepirmininkas ir ALTOs Bostono skyriaus pirmininkas.

(Bus daugiau)

sirašytos atvirutės.

Pirmininkas St. Šmoliūnas padarė tokį pereinamųjų metų veiklos pranešimą:

Buvo surošta išvyka, kuri davė gražius pelnus. Lietuvos atstovybės namui remontuoti buvo pasiūsta 200 dol. Prisidėta prie Romo Kalantos pagerinimo. Suruoštas kariuomenės šventės minėjimas kartu su kūrėjais savanoriai ir šauliais.

Toliau sekė išdėstymas Vinco Tamošiuo pranešimas:

Kasos stovis geras — įvairioms išlaidoms pakanka. Revizijos aktą perskaitė Česys Šadeika, kur buvo pažymėta, kad kasoje rasta 9.06 dol. perteklius.

Naujos valdybos rinkimai

Valdyba patvirtinta ta pati: St. Šmoliūnas, vicepirm. K. Daugvydas, sekretorius J. Lesčinskas, kasininkas V. Tamošius.

Revizijos Komisiją sudaro: Č. Šadeika ir K. Sragauskas.

I skyrių įsteigė naujas narys Stasys Šližys.

Klausimuose ir sumenimuose St. Šližys pasiūlė prisidėti lėšomis prie paaugstinimo scenos. Tas reikalas paliktas rūpintis Parapijos Komitetui ir organizacijoms. St. Šmoliūnas pasiūlė naujai valdybai suruošti išvyką ir pelną paskirti scenos paaugstinimui.

Pasibaigus susirinkimui vyko užkandėliai, kuriuos paruošė ramovėnų žmonės: Stasė Šmoliūnienė, Kristina Daugvydienė, Valerija Patelauskienė ir Bronė Sukauskienė.

Vaišių paruošėjoms gražų padėkos žodį tarė pirm. St. Šmoliūnas, primindamas gražią bostoniškų istoriją. Justinas Preibys priminė nepriklausomybės laikais Lietuvos vyriausybę ir kariuomenę, kuri dėvėdama baltas pirštines, neatliko savo pareigų, kada priešas puolė Lietuvą.

Susirinkimas ir vaišės užsibaigė geroje nuotaikoje.

J. Murinas atšventė 80 m. sukaktį

Juozas Murinas 1982 m. gruodžio 11 d. iškilmingai šventė savo ilgo amžiaus aštuoniaisdešimt metų. Sūnaus Antano rezidencijoje susirinko gražus būrys jo artimųjų bei draugų pasveikinti sukaktuvininę ir palinkėti jam sveikatės dar ilgai pagyventi.

Gyvenant Lietuvoje, Juozui aukštus mokslus baigti nebuvo galimybės. Jis augo ūkininko šeimoje. Užaugęs, Lietuvos kariuomenėje užsitarnavo puskarininkio laipsnį. Grįžęs iš kariuomenės, gyveno Kutkaimių km., Kybartų valsč. Devynius metus išbuvo kaimo seniūnu, priklausė kooperatyvinėm įstaigoms.

Artinantis antrai rusų okupacijai, Juozas pasitraukė Vokietijon. Ten vedė ir susilaukė sūnų Antaną. Į Ameriką — Detroitą atvyko 1949 metais. Čia gerai įsikūrė, dirbdamas įvairiose įmoose. Prieš 15 m. įšėjo į

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

A. BELO ISRADIMAS

Telefono išradėjas Aleksandras Bell pirmasis pasiūlė ir dar vieną prietaisą — aparatą minoms ieškoti. Tik jo prietaisais visai ne minų ieškojo.

Prieš 100 metų, 1882 m., A. Belas padovanojo vienai amerikiečių karo ligoninei portatyvinį elektromagnetinį prietaisą, kuris visai be skausmo aptikdavo žmogaus kūne įstrigusias kulkas ar kitus metalinius daiktus. Patento savo išradimui mokslininkas neapiformino todėl, kad norėjo, kad jo „minų ieškotojas“ tarnautų tik humaniškiems reikalams. A. Belo prietaisais medicinos praktikoje plačiai taikytas Europoje iki pat pasirodant rentgeno aparatams.

MEDŽOS UPEJE

Prancūzijos miesto Vjenos (apie 25 km į pietus nuo Liono) gyventojus nusteino šmulkutės medžos, netikėtai pasirodžiusios aplinkiniuose vandens telkiniuose. Spėjama, kad jos čia pateko iš jūros, patvinus Rodano upei. Medžių atsirado ir VFR upėse.

GRYBAI SANTARAI

Dubravos bandymų stoties mikroskopai pastebėjo, kad ten, kur auga nevalgomas grybas di-džioji peniofora, pušys ir eglės neserga šaknine pintimi. Chemikams

penisija ir leidžia pensininko laukinį amžių.

Amerikoje išmokslino sūnų Antaną. Antanas turi pasikabinęs ant sienos du diplomus — Waine State universiteto bachelorą ir master degree. Dirba savo profesijoje ir gerai gyvena.

Juozas Murinas detroitiečiams gerai pažįstamas kaip duosnus lietuvių reikalų remėjas. Jis priklauso įvairioms organizacijoms, kaip tai: D. L. Organizacijų Centrai, St. Butkaus šaulių kp., Radijo Klubui, BALFui, Dariaus Girėno Klubui, Susivienijimui ir Lietuvių Namų Draugijai.

Vaišių metu Juozas buvo draugų gausiai apdovanotas. Prezidentas Reaganas ir Michigano gubernatorius W. Milken atsiuntė net asmeniškus pasveikinimus. Ant. Sukauskas

miniai preparatai ja mažai veikia. Todėl Lietuvoje kuriamos laboratorijos šiam grybui — spygliuočių miškų šanitarui vesti ir platinti. (E. Liet.)

Į fabriko direktoriaus vietą LLR (Lenkų Liaudies Respublikoje) pasisūlė trys kandidatai. Jiems visiems buvo duotas tas pats klausimas: kiek bus du kart du? Pirmasis atsakė, kad septyni, o gal net aštuoni. Ant-rasis atsakė, kad taitai priklaus nuo partijos linijos atitinkamu metu, o trečiasis atsakė, kad du kart du yra keturi.

Direktoriaus paskirti visi trys, paaiškinant, kad pirmasis kandidatas yra pažangus pirmūnas, antrasis — žadantis, o trečiojo atveju pasakyta, kad kartais ir tikslus mokslininkas būna reikalingas.

MENKAS PASITEISINIMAS

Vyrukas teisme aiškina:

— Kaip jūs galite mane kaltinti už sufalsifikavimą svetimo paršo, kuomet aš nemoku pasirašyti net savo vardo ir pavardės.

— Tamsta neesi kaltinamas už pasirašymą savo paties pavardės.

KOJOS NIEŽTI

— Norėčiau pasitarti su ponu gydytoju. Kiek laiko jaučiu didelį niežėjimą kojose.

— Ar nesi tamsta kartais kojos banko ar įstaigos kasininkas?

ENERGY WISE

Change the oil and filters every 3,000 to 6,000 miles to avoid wasting gasoline.

Don't be a Born Loser!

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius,
paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicago lietuvių istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai.

Kaina \$15.

Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Inž. LIUDAS MIKŠYS,

50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES ŪKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurio sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvių ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paltas \$2.

NAUJIENOS

1789 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MARJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. KALANTINAI

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• KOSTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • PANNIE MAY BALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atidara šokiadieniais nuo

1 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 1 val. ryto iki 11 val. vak.

D. KUBLAN, B.S., Registracijos pareigūnas

Tel. 476-2206

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● **LITERATŪRA**, lietuvių literatūros meno ir mokslo 1984 m. metraštis. Jame yra vertingi, nekuomet nesensti, Vincas Krėvė, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Runkio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis iš M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Vaino kūrybos paveikslais. 365 pusl., knygą kainuoja tik \$3.

● **DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE**, poetės, rašytojos ir tautinių žokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● **VIENTISO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Antano Rūkštelės aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo brotų aprašymas, bet tikslis to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knygą parduodama tik už \$2.

● **LIETUVISKASIS PAMARYS**, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrčių duomenimis. Aprašymai įdomūs tiek lietuviams, tiek lenkams. Iliustruota nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovarių pavadinimų ir jų vertimų į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 333 pusl. knygoje yra Rytprūšių žemėlapis. Kaina \$6.

● **KĄ LAUMES LEME**, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pamašais šolėvių okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● **JULIUS JANONIS**, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jasinskio knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų ji galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● **SATYRINĖS NOVELĖS**, M. Zoschenko kūryba, J. Valaškos vertimas. 206 pusl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1789 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant pašto, pridėti 50 centų pašto išlaidoms.

NAUJENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6186

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1986		Subscription Rates:	
Chicago	\$45.00 per year, \$24.00 per 3 months, \$12.00 per 1 month.	U.S. & Canada	\$45.00 per year, \$24.00 per 3 months, \$12.00 per 1 month.
Other USA	\$40.00 per year, \$22.00 per 3 months, \$11.00 per 1 month.	Canada	\$45.00 per year, \$24.00 per 3 months, \$12.00 per 1 month.
Other countries	\$45.00 per year, \$24.00 per 3 months, \$12.00 per 1 month.	Other countries	\$45.00 per year, \$24.00 per 3 months, \$12.00 per 1 month.
25 cents per copy		Newspaper prices in Lithuanian dollars:	
Chicagoje ir priemiestiuose:		metams	\$45.00
metams		pusiui metų	\$24.00
pusiui metų		trims mėnesiams	\$12.00
trims mėnesiams		vienam mėnesiui	\$4.00
JAV vietose:		metams	\$40.00

NAUJENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Sekmadieniais — iki 12 val.

Ar Pekinas susitars su Maskva?

Jeigu Amerikos diplomatai pajęgtų atsakyti į šį klausimą, tai atneštų didelės naudos savo kraštui. Gal ne tik savo kraštui, bet ir visam pasauliui.

Prezidentas Niksonas buvo įsitikinęs, kad Amerika pajęgs atitraukti Kiniją nuo Sovietų Sąjungos. Tai buvo sunkus darbas, bet jis, būdamas JAV prezidentas, nuvažiavo į komunistinę Kiniją, Pekine susitiko su atsakingais tuometinės Kinijos pareigūnais, pasimatė su Mao Cetungu ir atplėšė komunistinę Kiniją nuo komunistinės Sovietų Sąjungos.

Prezidentas Niksonas taip jau tuščiomis melėkė į Kiniją. Pirmą jis ten pasiuntė dr. Henry Kisingerį. Pradžioje jis turėjo įtikinti Kisingerį, kad pirmą nuvažiuotų į Kiniją, įtikintų tuometinės Kinijos valdovus, kad jiems yra didesnis apskaičiavimas turėti artimesnius santykius su demokratinėmis JAV, negu su diktatoriaus valdoma Sovietų Sąjunga.

Jeigu Niksonas nieko kito būtų nepadaręs savo prezidentavimo metu, bet atplėšęs ilgiems šimtmečiams Kiniją nuo Sovietų Sąjungos, tai jis Amerikos istorijoje būtų buvęs didelis vyras. Bet jis padarė didelę klaidą prezidentūroje. Jis buvo jūreivis, studijavo teisę ir įsivaizdavo, kad prezidentas gali būti visagalis. Prezidentas yra labai galingas, bet yra dalykų, kurių ir prezidentas negali imtis.

Prezidentas galėjo pasiųsti į teismą savo agentus, įtikinti teisėją, kad demokratų centre yra pavojingų slaptybų dokumentų, gauti teismo leidimą ir iškreipti visą Watergate viešbūtyje buvusį demokratų centrą, bet jis to nepadarė. Jis pasiuntė ten savo agentus, kurie slapčiai įsilaužė į demokratų centrą ir viską išvertė, bet pavojingų dokumentų nerado. Blogiausia, viešbučio policininkas, saugojęs koridorius, sučiupo prezidento Niksono pasiųstus agentus. Tai buvo didžiausia prez. Niksono klaida. Dėl šios teisinės klaidos Niksonas prarado prezidentūrą.

Šios Niksono klaidos nesuprato ir Mao Cetungas. Jam labiau rūpėjo ši nesupratimą išaiškinti, negu pa-

čiam Niksonui. Kinijoje jis galėjo padaryti tą patį, ką Washington padarė Niksonas, — ir nieko jam ten nebūtų atsitikę. Mao Cetungas nenurimo, kol jis su pačiu Niksonu tuo reikalu neišsikalbėjo. Respublikonų partijos vadai Niksonui į akis pasakė, kad jis padarė didelę klaidą ir jie ateityje negalės jo remti Senate. Tai pasakė jam į akis senatorius Barry Goldwater, įtakingiausias respublikonų vadas.

Niksonas nusigando. Pabijojo bylos. Nenorėjo, kad Kongresas jį pasistatytų tarp advokatų ir Kongrese jį klapsinė. Jis pats atsiskė prezidentūros ir išskubėjo iš Washingtono, palikęs net magnetofonines juosteles. Jeigu jis būtų iš Baltųjų Rūmų taip neskubėjęs, tai būtų valdęs viską išvesti. Tai būtų galėję būti jo nuosavybė. Kada Niksonas išskubėjo iš Baltųjų Rūmų, tai Fordas atleido buvusį prezidentą nuo visų įstatymų laizymo.

Mao Cetungas atsiuntė specialų lėktuvą į Kaliforniją. Paėmė buvusį prezidentą, nuvežė į Pekiną ir ten keletas dienas klausinėjo, kaip ir kas atsitiko, kad jis neteko prezidentūros. Mao Cetungas negalėjo suprasti, kaip Niksonas galėjo būti atleistas iš prezidento pareigų. Jam taip pat rūpėjo išsiaiškinti, ką Niksonas turėjo galvoje, kai tarėsi su Kinija glaudesniems santykiams nustatyti. Jis taip pat norėjo patirti, ar tie santykiai nebus nutraukti.

Niksonas nesuprato, ko prezidentas negali daryti, užtat prarado prezidentūrą. Mao Cetungas nesuprato už ką Niksonas buvo išprašytas iš Baltųjų Rūmų ir bijojo, kad JAV nenutrauktų Niksono padaryto susitarimo. Niksonas jam išaiškino sąvąs klaidas ir įtikino, kad susitarimas tarp JAV ir Kinijos galioja.

Niksonas įtikino Mao Cetungą, kad reikia siekti suartėjimo su Amerika, o vėliau įtikino, kad susitarimas galioja net ir tuo atveju, kai Niksono jau nebuvo Baltuose Rūmuose. Bet kai viceprezidentas George Bush važinėjo į Pekiną ir tarėsi su Tengu Hsiaopingu, tais jis didžiausius nesutarimus sukėlė. Viceprezidentas dar kartą važinėjo į Pekiną ir abu kartu nieko neišaiškino. Jis kiniečių nesuprato, jam nepavyko visko išaiškinti. Aiškinti, bet neišaiškino.

Mes galime tik spėlioti, nes kiniečiai nekalbame, jų paaiškinimų neseikame. Mums atrodo, kad kiniečiai šiam klausimui geriau gali atsakyti. Jie seka kiniečių gyvenime. Jie visus politikus arčiau pažįsta. Mes turime Taiwan leidžiamą anglų kalba mėnesinį žurnalą, kurio viršelis papuoštas Kinijos lakūno, šiomis dienomis atsikrūsi iš Kinijos, fotografija. Kartu su juo sėdi ir sužadėtinė. Kartu su atsikrūsiu lakūnu sėdi ir dr. Ka Čeng-kongas, kuris žurnalo Azijos požiūris įžanginiame taip rašo:

"Nėra jokios abejonės, kad galų gale Maskva ir Pekinas paduos vieni kitiems ranką komunizmui plėsti visame pasaulyje. Nauja yra tas, kad abi raudonos vyriausybės žengė pirmuosius žingsnius ta pačia kryptimi".

Pradžioje Pekinas priešinosi Maskvos pasiūlymui užmegzti glaudesnius santykius. Valdžia net užsienio reikalų ministerį atleido dėl to, kad jis labai susižavėjo Maskvos pasiūlymu, bet Pekinas pradės kalbas ir susitars. Reikia turėti galvoje, kad abi pusės yra komunistinės. Tarp rusų ir kiniečių gali būti nuomonių skirtumai antrauliuose klausimuose, bet patys pagrindiniai klausimai juos jungia: jiems rūpi pavergti pasaulį ir primesti komunistinę sistemą.

Reikia neužmiršti, kad Tengas yra komunistas, kad

V. ŠVABIEČIENE

JURATE IR KASTYTIS

VL. BAKUNAS

PASTABOS IŠ TOLO

(Tęsinys)

Lietuvė "iki grabo lentos"...

Gal ir pavėluotas (bet vistiek ne pervelus) nektologas darbščia Los Angeles lietuvi — vėlykė, Adelė Bajalienė staiga mirė lapkričio 22 d. 1982 m. Los Angeles.

A. Bajalienė prieš 70 metų gimusi Amerikoje, visai taumioje metuoje su tėvais grįžo Lietuvon iš kūr dar prieš II-jį pasaulinį karą grįžo Amerikon. Kur sugrįžo Čikagoje netik išsikurti, bet ir įsikurti. Lietuvių organizacijų veikla net ir tolaiko srityje — kaip tik Antano Vanagaitis radijo vėlykė. Persikėlusi į Los Angeles, čia taip pat tuo surado ryši su lietuviškomis organizacijomis, įsikurdama jų veiklon — nuo lietuviškos parapijos iki lietuviškos radijo (Los Angeles) valandėlės. Daugelio organizacijų veikloje — buvo vienos ar kitos jų valdybų su detyje. Ypačiai labai aktyviai dalyvavo dabartinės radijo va-

landėlės veikloje, tatkindama, prieš kelis metus fon veiklon įsikūnijam savo vyrui Henriui, kuris yra Radijo Klubo vicepirmininkas ir programų koordinatorius, taip pat vienas iš garso techniku.

Palaidota lapkričio 27 d. šv. Kryžiaus kapinėse, pačioje geriausioje ir brangiausioje tu kapinių antkalnėje, nuo kur pasitęs melynasis Pacifiko vandėnynas, visame savo grožyje kėlė pylvistą Neptūną: krantus siurdamas seltancias bangas. Adelė Bajalienė lietuviškos buvo labai išklaingos, nes ir nežančius metu ir kitos dienos (lapkričio 27) ryta šv. Kazimiero parapijos bažnyčia buvo perpildyta lietuviška publika. Charakteringa, kad ir rečiau sukalbėjo, ir šv. mišias atsisavo, o taip pat net ir į kapines vėlykės palaidavę kunigas — svečias net iš Brooklyno, vienuolis K. Bučmyns — "Darbininko" redaktorius, sakoma, Bajalių šeimos draugas.

Adelė Bajalienė yra sudariusi

kraštą valdo ne karo mokyklas baigę generolai, bet Kinijos pilietinį karą laimėję komunistų karo vadai. Jie apgynė Tengą, kai "kultūros revoliucijos" šalininkai norėjo jį sunaikinti, bet pats Tengas nesusaudė nė vieno iš 4 komunistų gengės, norėjusių suruošti perversmą. Mao Cetungas skaitėsi su karo vadovais, su jais skaitosi ir Tengas Hsiaopingas.

Kinijos komunistai pažįstantieji Taiwaną veikėjai tvirtina, kad Kinijos komunistai greičiau paduos ranką Maskvai, negu Amerikai.

gana daug taip vadinamų "garantijų" — dokumentų po karo norėjusiems (iš Vokietijos) įvykti Amerikon, "dypukams". Daug jos paslauga ir pasinaudojo. Buvo jai parodyta tikra padėka ir pagarba — kai jos karstą nešė (grabuotais buvo) — jos paslauga pasinaudoję ir Amerikon, čia į Los Angeles atvykę ir apsigyvenę "dypukai". Čia, Los Angeles, yra mirę daug žymesnių vardais (pavardėmis) žinomų garšių ir ne taip garšių lietuvių, bet nei vienos laidojimo nėra dalyvavę tiek daug žmonių, kaip šitos tylios, darbščios, labai lietuviškai veiklės atsidavusių patriotingos lietuvių, tuo pačiu pukių amerikietės, Adelės Bajalienės paskutinėje kelionėje. Pirmą kartą, šia laidojimo proga, polaidotuviniais pietums buvo užsakyta didžioji šv. Kazimiero parapijos salė, kuri, sakoma, buvo taip pat pilnutelė laidojimo dalyvavusių.

Du išskirtini momentai Adelės Bajalienės laidojime: ji buvo polaidota aprengta puikiais tautiniais rūbais — kuriais daug kartų būdavo pasipuošusi tautinių švenčių metu. Rodo, tai ar nebus čia pirmas atsitikimas. Dėlto ir sakau, kai lietuvi iki grabo lentos...

Antrą: glės, puokštemis ir vainikais, netilpo bažnyčios pievagryje — daug buvo sudėta prie įėjimo ant laiptų, o į kapines gėles atvežė spėliu (gėlininko) sunkvežimis.

Vėlyonės Adelės vyrui Henriui sutikus polaidotuvinį pietų metu naujiejį Tautos Fondo atstovybės (Los Angeles), pirmininkė dr. B. Raulinaitienė su jais ko nors keturiu šimtu dolerių — įamžinti Adelės Bajalienės varda Tautos Fondo sąraše.

Nauja Tautos Fondo atstovybė Trumpai prieš VLIKo seimą Los Angeles išreikšė tai veiklų su Albino Markšium, si čia Tautos Fondo atstovybė su gana sėkmingai iki tol veikiančios VLIKo valdybos pirmininkas dr. K. Bobelis, lankdamasis čia VLIKo seimo proga, pakvietė dr. Birutę Raulinaitienę sudaryti naują Tautos Fondo atstovybę, kuria kaip iš pūtos Raulinaitienės esu patvyrę — jai labai greitai pavyko sudaryti. Naujoji Tautos Fondo atstovybė (komitetas) dabar yra tokios sudėties: pirmininkė — dr. B. Raulinaitienė, vice-pirmininkas — dr. B. Gedraitis sekretorius — A. Skirius ir išrinkti — Angelė Nelsienė.

Dr. B. Raulinaitienė Australijon Vėtinio (Los Angeles) Tautos Fondo komiteto pirmininkė dr. B. Raulinaitienė vyksta Australijon (Nukelta į 5 psl.)

JUOZAS ŠVAISTAS

ELDORADO

(Tęsinys)

— Sakai, kaip šūnys? Taigi, kad ne. Šūnys susipiauna ar dėl kaulo, ar dėl katės. Reiškia, dėl ko nors konkretaus. O dėl ko gi mes čia nuolat pindomės, rupimil? Kad vienas praktikuojas katalikas, o kitas ne? Kad vienas aukštaitis, ar žemaitis, o kitas suvalkietis? Vis gangrenuotos ambicijos, vis nesuderinami individualistai. Vis varliškas pasipūtimas, vis garsūs buvę žmonės, išreklamuoti visuomenės veikėjai. Taigi... Šubertas, pasakysiu, šandie visos tos praeties ambicijos ir visi turėti titulai, jeigu jie nėra pateisinami! Kas man šandie toks buvęs direktorius, ar tituluojamas daktaras, jeigu jis tik šliaužioja ir nuolat verkšlėna? Ir, apskritai, daugelis mūsų vadinamųjų inteligentų — tik perūgusių pavasario kopūstų romantika. Šandie visi mes daug prasciau vertinami, negu tas, kuris padoriai pasiūva švarką, ar spiriai sutaiso batus, arba miške malų prikeria. Svarbiausia susiprasti, kas mes šandien esame ir ką galim dar. Susipratę turime stengtis eiti su gyvenimu, o nesivilkinti užpakalyje ir nesikandžioti, buldogiškai atkišę biau-

veikia. Tuos veiksmus mūsų sąlygose pavadinčiau penktuoju ir šeštuoju matavimu.

— Idomu, vyručiai! — nenutilo Uldukas: — Mūsų ekonomistas ir visuomenės mokslų skleidėjas DyPy gimnazijos jaunimui išrado naujus matavimus. Bravo, Adomai! Čia vis dėlto ne kiško spiria. Tu užpatentuo skubiausiai. Nepražiopsok! Dabar, mat, tokie laikai: kas pirmiau ką nors svetimo nukniaukė, to nuosavybė ir bižnis.

— Pala, pala, Jonai! Prisičiaupk truputį. Pasiklausykim: už dešimtosios mūsų sienos kažkas ypatingesnio vyksta. Kiek aš suprantu, prasideda šeimininė tragedija.

Už colinių lentų sienos, kur vėproio piršto platumo plyšiai, aiškiai buvo girdėti besibarandų žodžiai. Taip aiškiai, kad, rodos, tame pat kambaryje, nieko nesivaržydami, kėlė viešumon intymius savo šeimos reikalus. Vienas balsas baritonškai sausas ir aštrus, Antrasis — išleptas, minkštas, sultingo patrauklaus tono. Nuolat buvo girdimi trenksmai į stalą ir stiprus aukštai iškeltų grindų dundėjimas. Vyriškis, matyti, ramtė savo žodžius kumščiu ir skubiais nervingais žingsniais kambaryje.

— Stefa! Paskutinį kartą įspėju, kad daugiau nebematysiu tavęs su tuo niekšu Pranaičiu! Ir daugiau nė kojos čion jis! Supranti? Nu, leisiu kraują tam drigantui!

— Juokingas tu, Staska, ir tiek. Ypač dabar.

— Aš — juokingas? Nuo kada gi tapau tau juokingas? Kodėl nebuvau tada juokingas, kai

visų apleistą, išvargusią ištraukiau iš dvokiančio nuodingųjų dujų fabriko?

— Argi aš maldavau, prašiau? Priešingai, pats buvai labai patenkintas ir laimingas.

— Stefa, jei tu nesi dėkinga, nors nebūk tokia žūti!

— Jei atvirai ką nors pasakau, tai tau tuo jau žūti. Keista! Ko gi tu nori iš manęs?

— Bet ko gi tau trūksta dar? Dėl tavęs štai Unroj nuo ryto iki vakaro vargstu, kai kiti pilvus išvertę voliojausi sau. Aš vis stengiuosi, kad tau cigarečių, saldumynų, riebalų geresnio...

— A kodėl gi ponas Pranaitis arba Pryšmantas nei taip dirba, nei vargsta, o visko turi?

— Bet kas gi tai per žmonės! Kaip visi padorėję į juos žiūri?

— Nūsispiaut man į visus tuos tavo padorinuosius! Štai kas...

— Bet kai MP įsimašo, niekam tada stovykloj garbės nesudaro.

— Ar čia labai svarbu? Šandie yra, o ryt gal jau nebebus nei šitų tavo žmonių, nei MP. Norėtum ir tu spekuliuoti, aš žinau, — tik nesugebi. Štai kas... Vienintelis, ką tu gali dar — nuolat prikašioti man. Dėl Dievo meilės, nekankink tu manęs šlykščiais savo įtarinėjimais ir vienuma. Jei tu nesugebi lengviau gyventi, argi aš čia kalta ir dėl to turiu vargti? Ką gi aš čia gera matau toje dvokiančioje dėjeje? Tai pikčiau negu kalėjinas. Jei truputį išeinu į grynesnį orą, tuojau skandalas, tuojau "paskutinį kartą tave įspėju".

Gal nebeilgai teks tau mane kankinti... Ne, Staska, gal aš ir pati ilgiau nebeįstversiu taip...

— Stefa, Stefute! kam taip skaudžiai... Juk aš iš meilės... Tik iš meilės tau, Argi tu nežinai, pupuliuk, kaip aš myliu tave...

— Taigi, myliu... Gera čia tavo meilė...

Pamažu balsai nutyla. Atsiranda jausmingos dūsavjančios pasnibždos. Netrukus gailiai sučiropsi silpnutė dvigubo svorio slėgiama lova.

Blūdžius tyliai, beveik paslaptinai, su komiška mimika pareiškia:

Pagaliau daromos paliaubos. Jos kartoja si dažnai, tik vargu ar įsigalės pastovioji taika...

Uldukas pasipiktina:

— Et! man visai neįdomu klausytis ar žinipineri, kas ten už sienos daroma. Verčiau grįžkim urie Adomo iškeltų problemų.

Jukna atspūdia, pasitampo. Rodos, ilgai ir daug rengiasi jis kalbėti.

— Taigi... oras ir erdvė, kurių mes reikalingi ir kurių labiausiai trūksta mums. Fatališkas ir žiaurus dalykas šoji erdvė, ypač vokiečių tau-tai, o drauge ir mums dabar. Erdvės godumas toli nutvindė vokiečius į rytus. Kerštingas to godumo atoslūgis plaukia ir grūda atgal milijonus, roniškai siaubinga: grūda į daug mažesni plotą.

(Bus daugiau)

K. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinguus tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 223-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63RD STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Residencijos tel.: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo-
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33719
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdraudimas
ZEMA KAINA
Prilaim Master Charge
ir VISA kortelės.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8042

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5994

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parke

Vedėja — Aldona Dauka
Telef.: 778-1543

7159 So. MAPLEWOOD AVE
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja
Kandien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties.
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

PASTABOS IS TOLO

(Atkelta iš 4 psl.)

lijon, kur iš Los Angeles ten
vyksta "Spindulio" jaunimo an-
samblis, su jo vadeve O. Razu-
tiene ir muzikiniu palydovu Ri-
mu Polikaičiu priešakyje (50 as-
menų), o kita grupė tėvų ir ki-
tųjų jaunimo rėmėjų (20 as-
menų) išvyksta dieną vėliau.
Laimingos kelionės ir laimingai
sugrįžti visiems.

SURADO DVI IŠIMTIS

— Ar tiesa, ponas profesoriau,
jog jūs galite susikalbėti viso-
mi moderniškėmis kalbomis?
— Ne su visais, gerbiamasis.
— O kokios šimtys galėtų bū-
ti?
— Mano žmona ir aš.

PASKUTINIS ŽODIS

— Kuo pasibaigė vakarykštis
tavo ginčas su žmona? — kla-
sia Jonas draugą.
— Nenusileidau. Paskutinis
žodis vistiek buvo mano.
— Idomu, ką gi tu jai pasa-
kei?
— Pirk pagaliau sau tuos kai-
linius, jei jau taip labai patiko.

TIKROJI PAŽANGA

Vienoje televizijos programo-
je prarastas pasikalbėjimas su
eiliniu amerikiečiu. Į klausimą,
kurioje srityje jis įžiūri didžia-
sią pažangą, atsakė:
— Dabar moku du sykius dau-
giau taksų, negu anksčiau...

KNOW YOUR HEART

Every hour your
heart puts forth
enough energy
to heat a 100-lb.
man to the roof
of a 3-story
building.

HELP YOUR HEART FUND

HELP YOUR HEART

a Dog's Life

SAFETY FIRST

TAKE YOUR DOG WITH YOU
WHEN YOU DRIVE. HE CAN
SAVE YOUR LIFE. IF YOU
FORGET YOUR DOG AT HOME,
HE WILL BE THE FIRST TO
LOOK FOR HIM.

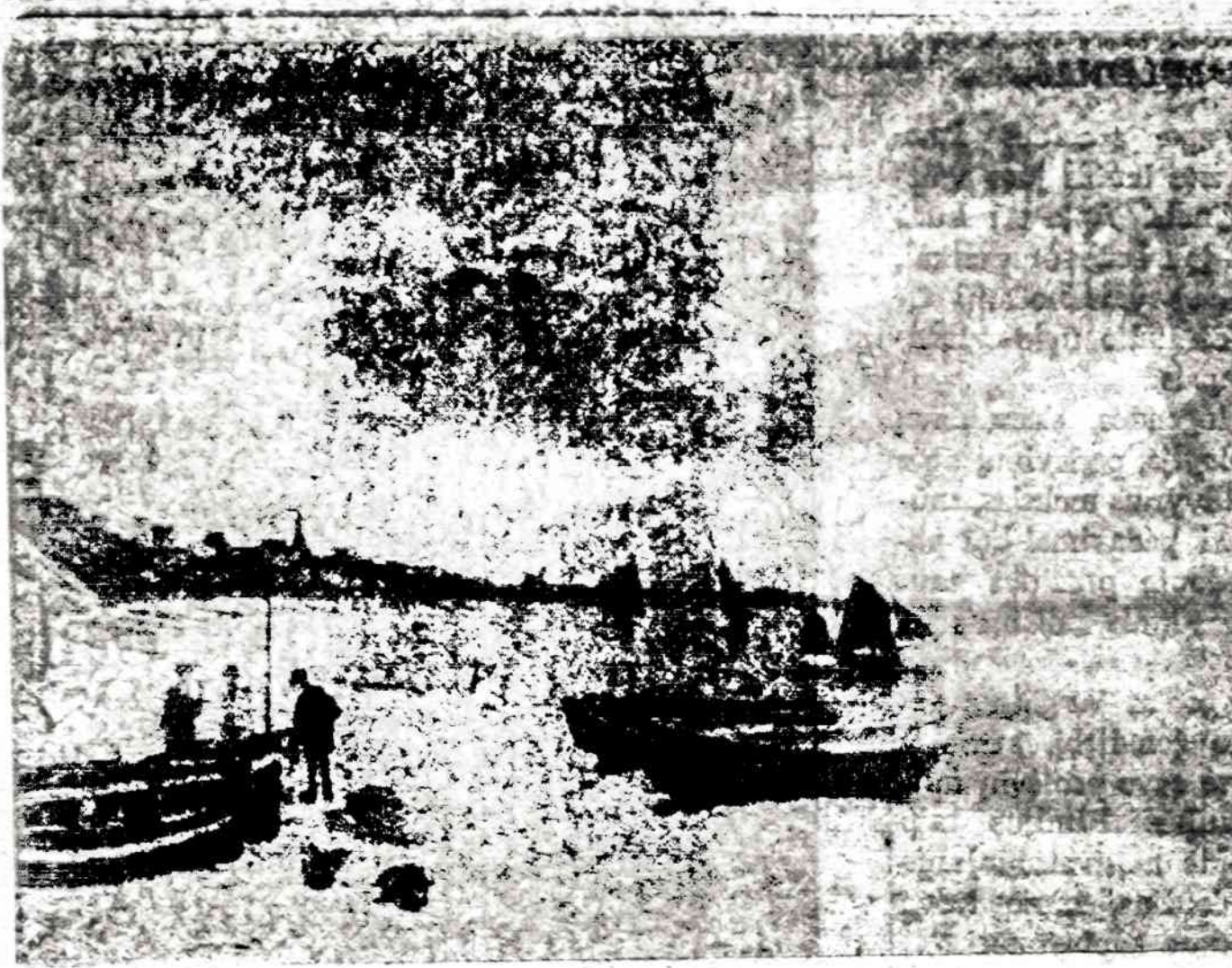

FEEDING TIPS
DOGS THAT FEED ON WASTE
OUTDOOR IN THE WINTER
WASTE EXTRA FUEL TO MAINTAIN
TEMPERATURE. WASTE FOOD
NOT IN AT LEAST ONE HOUR
DURING SEVERE COLD SPELLS.

FEEDING TIPS
DOGS NEED MORE THAN
40 SEPARATE NUTRIENTS TO
ACHIEVE A BALANCED DIET.
BOWSER WILL GET ALL OF
THESE NUTRIENTS IN A
HIGH QUALITY PREPARED
DOG FOOD.

Support Your Local
S.P.A. or Humane Society

E. PETRUSKEVICIUS

LENKIJOJ LIETUVIAI PRABILO

Nutautejimo ir nutautinimo
klasinių

Lenkijos Lietuvių žurnalo
Aušra 82-8 numerioje Lenkijos
liet. kultūros d-jos pirm. ir to
žurnalo redaktorius E. Petrus-
kevičius pasiskaitė labai svar-
biu ne tik to krašto, bet ir ki-
tųjų lietuvių gyventojams
Lietuvians, klausimais. Todėl
kiek sutrumpinę, ta straipsni-
cia perspausdiname. Red.
Lenkijos Lietuvių visuome-
nės kultūros Draugijos įstatai
formuluoja šios organizacijos
tikslus ir darbo formas. Čia
kalbama apie lietuvių kultūros
puoselėjimą, lietuvių kultūrinės
— sveikatos veiklos rėmi-
mą kalbos ir tautosakos puose-
lėjimą, kultūros paminklų ap-
saugą ir t. t.

Tarp šių visų išvardintų ir ne-
išvardintų Draugijos tikslų, at-
rodo, trūksta vieno, pagrindinio,
to svarbiausio, kuriame tarnauja
visos darbo formos. Jis, rodos,
visiems aiškus, visi jį žino, ne-
tik tai kažkodėl nedrįstame jo
aiškiai suformuluoti. Tad pava-
dinkime jį vienažodžiu tikro-
ju vardu. Visi Draugijos ir ne-
tik Draugijos veiksmams turi vie-
ną bendrą ir svarbiausią tikslą:
pastoti kelią mūsų lietuviškos
tautinės mažumos nutautėjimui.
Šis tikslas daugelį metų buvo
ir samoninkai, ir nesamoningai
slepiamas. Lyg ir gėdinomės
apie tai viešai kalbėti, o gal ir
politinė šalies konjunktūra to-
kioms kalboms nebuvę palanki,
ypač praėjusiame dešimtmetyje.

Tačiau dabar, ypač, kai tauti-
nių mažumų Lenkijoje egzista-
vimas kelis dešimtmečius viešai pri-
pažinta aukščiausio valstybės
pareigūno, atrodo, nėra reika-
lo mums ir toliau žodį "nutaute-
jimas" laikyti savotišku tabu.
O jei jau taip, tai pradžioje pra-
vartu išsiaiškinti, ar nutautėji-

mo procesas mūsų vyksta, ir
kur reikia ieškoti jo priežasčių?

Pasirodo nėra taip jau lengva
atsakyti į šiuos du klausimus.
Nutautejimo procesą geriausiai
parodytu tautinė statistika, ta-
čiau mes jos neturime. Net ir
Centrinė statistikos valdyba ne-
turi tautybinių Lenkijos pilie-
čių sudėties duomenų. Todėl net
ir mokslininkai, kaip antai prof.
Kvileckis, pasitenkina vien apy-
likiais skaičiais. Ir mes patys
ne tiksliai nežinome, kiek žmo-
nių lietuvių tautybės iš viso gy-
vena Lenkijoje, bet net tiksliai
nežinome, kiek jų gyvena Su-
valkų vaivadijoje. Galima ta-
čiau pastebėti, kad vien XX me-
a lietuvių kalbomis plotas mūsų
krašte gerokai sumažėjo. Stai
seni žmonės prisimena, kad am-
žiaus pradžioje lietuvių kalba
nebuvo svetima Gibuose, kur
dabar nieks jau nėra lietuvių.
Taip pat šiame amžinyje lietuvi-
kai buvo kalbama Vizainio apy-
linkėse. Suvalkų savaivadijoje
"Krajobrazis" išspausdintame
straipsnyje "Kur nepodleglości"
(Nr. 17-82) pabrėžiamas POW
organizacijos aktyviausių narių,
veikusių 1919 m. Seintose pa-
vards. Daug jų neabejotinai
lietuviškos kilmės, tačiau, jei tie
žmonės dalyvavo toje organiza-
cijoje, rodo, kad jie buvo nu-
tautėję ir laike save lenkais. Pa-
galiau imkime ir daug vėlesnius
laikus. Stai dar šesiasdešimtais
 metais Aradninkų, kaimas gar-
sėjo lietuviška saviuokla. Šiuo
metu jaunimas ten jau lietuviš-
kai bemaž nekalbėjo ir sunku bū-
ti įsteigti lietuvišką meno kolek-
tyvą. Pavyzdžių būtų galima
rasti kur kas daugiau.

Tautinių mažumų nutau-
tėjimo procesas yra natūralus
reiškinys ir vyksta visur, kur tik
gyvena tautinės mažumos. Vie-
nur jis spartesnis, kitur lėtesnis,
bet visgi vyksta. Tai vadinamos

asimiliacijos procesas. Jis ypa-
tingai spartus išeivijoje, o lėtes-
nis tautinėse mažumose, gyvenan-
čiose autochtoniškai, kaip ir lie-
tuviai Punske-Seinų krašte. Ka-
dangi tai objyvyv visuomeninis
reiškinys, naivu būtų kalbėti,
kad jis gali būti visiškai sustab-
dytas, tačiau tai nereiškia, kad
jo negalima sulėtinti. Nutaute-
jimo sulėtinimo siekia visuo-
met ir visose tautinėse mažu-
mose labiausiai tautiškai susipra-
tusios tos mažumos dalis. Geriau-
sias pavyzdys tai jaunosios lie-
tuviškosios inteligentijos pastan-
gos, siekiant tautinio ir naciona-
linio lietuvių tautos atgimimo
XIX-o amžiaus pabaigoje. Šiuo
metu tokią rolę atlieka visos tau-
tinės organizacijos išeivijoje, ne-
žiūrint jų politinių nusistatymų.

Mūsų sąlygomis ši rolė atiten-
ka Lietuvių visuomeninei kultū-
ros draugijai, jos aktyvistams,
visuomenininkams, mokytojams
ir pan. Norint visgi nutautėji-
mo procesą lėtinti, būtina pa-
žinti jo priežastis, varomąją je-
gą.

Daug yra tų nutautėjimo "va-
romųjų jėgų". Viena stipriaus-
ių, tai šalies civilizacinė pažan-
ga. Taip buvo žilų praeity, taip
ir dabar. Prisiminkime, kad lie-
tuviška dvasia Lietuvoje XIX a.
buvo išlikusi kaime, baudžiaui-
ninkų tarpe, nes į ten ano laiko
civilizacijos "Naujosios", o su jo-
mis ir lenkėjimas nebuvo dar
prasiskynęs kelio. Greičiausiai
sulenkejo tautos viršūnės — ba-
jorija. Šiuo metu civilizacijos
ir nutautėjimo ryšys truputį ki-
toks, bet visgi jis matomas. Len-
kijai ekonomiškai besivystant,
sustiprėjo žmonių gamybiniai
santykiai — lietuviškas kaimas pa-
sidarė judresnis, kaimiečiai pra-
dėjo važinėti, palaikyti ryšius su
kaimynais lenkais, kilo reikalas
dažnai vartoti lenkų kalbą, pa-
galiau pradėjo kurtis mišrios šei-
mos. Visa tai, be abejo, sparti-
na nutautėjimą. Civilizacijos
pažanga pasireiškė ir tuo, kad
(Nukelta į seštą puslapį)

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis 1729 S. Halsted St.
FD. LE. Chicago, IL 60608
(312) 226-1344 24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ISTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, ILL. 60650
Tel.: 652-5245

TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINĖ
Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

AMERICAN	AMERICAN
Chicago	AMERICAN
Lietuvių	PATARNAVIMAS
Aidavimų	
Direktorių	TURIMA
Asociacijų	KOPLYČIAS
	VISOSE MIESTO
	DALYSE

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

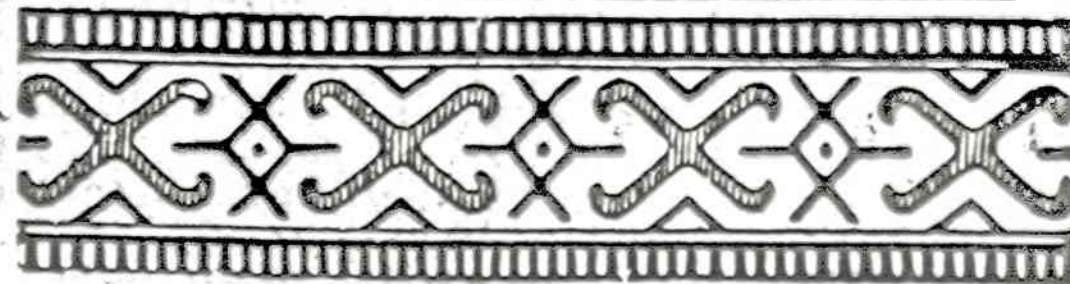
424 WEST 94th STREET KENOSHA 7-1213
1928 SOUTHWEST HIGHWAY, PRIMO HILLS, ILL. 874-4413

BUTKUS - VASAITIS

446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLYmpic 2-1043

PETRAS BIELIŪNAS

448 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAfayette 2-3578

5 — Naujienos, Chicago, Ill. — Sat.-Monday, Jan. 8-10, 1983